

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ประสบการณ์ของเด็กไทยวัยเรียนที่ป่วยด้วยโรคหืด

ผู้เขียน นางสาววิไล เกิดผล

ปริญญา พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนาวดี	ซอนตะวัน	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา	ศรีชัยรัตน์	กรรมการ
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิจิตร	ศรีสุพรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

โรคหืดเป็นโรคเรื้อรังและส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม แต่ความรู้เกี่ยวกับความเข้าใจและการจัดการกับโรคหืดจากประสบการณ์ของเด็กไทยวัยเรียนที่เป็นโรคหืดมีน้อยมาก การศึกษาครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ อธิบายความหมายของโรคหืด กระบวนการจัดการกับภาวะโรคหืด ปัจจัยที่มีอิทธิพล และพัฒนาทฤษฎีเนื้อหาที่อธิบายกระบวนการจัดการภาวะโรคหืด ศึกษาจากประสบการณ์ความเจ็บป่วยและการจัดการดำเนินชีวิตอยู่กับภาวะโรคหืดในมุมมองของเด็กไทยวัยเรียนที่เป็นโรคหืดโดยวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบการสร้างทฤษฎีจากข้อมูลพื้นฐาน(Grounded theory methodology) ผู้ให้ข้อมูลเป็นเด็กไทยวัยเรียนที่เป็นโรคหืดที่มีอายุ 9-12 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ราย ที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคระบบหายใจเด็ก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับการเลือกแบบเจาะจง อาศัยอยู่ในจังหวัดขอนแก่นและใกล้เคียง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก ร่วมกับการวาดภาพและการเล่าเรื่อง การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครูและเพื่อน บันทึกเวชระเบียนและการสังเกตทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลพร้อมกับการเก็บข้อมูลตามวิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ผลการศึกษาค้นพบ “การพัฒนาความชำนาญในการจัดการกับโรคหืด” เป็นแก่นมโนทัศน์ของกระบวนการการเรียนรู้ในการจัดการและควบคุมโรคหืดของเด็กไทยวัยเรียน ที่ทำให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงและพัฒนาความคิด ทักษะและความมั่นใจในการควบคุมภาวะโรคหืด โดยอาศัยการสะสมความรู้จากประสบการณ์และพัฒนาทักษะความสามารถในการจัดการจาก “ผู้ไม่รู้” พัฒนาเป็น“ผู้ชำนาญ” เป็นกระบวนการที่มีความก้าวหน้าและต่อเนื่องกันไปตามการรับรู้และการจัดการที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 ระยะคือ ระยะ “ฝึกหัด” ระยะ “พัฒนาความสามารถ” และระยะ “ชำนาญ” ในระยะฝึกหัดเด็กวัยเรียนยังขาดความรู้ ความสามารถในการจัดการกับโรค ทำให้มีประสบการณ์รับรู้โรคหืด “เป็นโรคที่ทุกข์ทรมาน” จึงเกิดกระบวนการการเรียนรู้และฝึกหัดการจัดการเพื่อควบคุมอาการ โดยมีปัจจัยส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการ ได้แก่ อายุ ประสบการณ์จากอาการ วุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ และการสนับสนุนจากผู้ปกครองและบุคลากรสุขภาพ ในระยะพัฒนาความสามารถเป็นระยะที่เด็กรับรู้ผลจากโรคทำให้ “มีข้อจำกัดในการดำเนินชีวิต” จึงเกิดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการเพื่อพยายามอยู่กับโรคภายใต้ข้อจำกัด โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ แบบแผนการเลี้ยงดู ประสบการณ์ การยอมรับและตระหนัก ความหวังและการสนับสนุนจากผู้อื่น ในระยะชำนาญเป็นระยะที่เด็กสามารถควบคุมภาวะของโรคได้ทั้งการควบคุมอาการและการอยู่กับโรคภายใต้ข้อจำกัด แต่เมื่ออยู่ในสังคมเด็กรับรู้ “ตนเองต่างจากเพื่อน” จึงจัดการแบบพยายามดำเนินชีวิตให้เป็นปกติ โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้อื่น ปฏิบัติการของผู้อื่น และความสำเร็จของการจัดการ ผลจากกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาความชำนาญ ทำให้บุคคลมีความสามารถ มีความเชื่อมั่นในในความชำนาญ พึ่งพาตนเอง และอยู่กับโรคหืดได้อย่างเป็นปกติ การจัดการทั้ง 3 ระยะ มีลักษณะและกลวิธีแตกต่างกัน แต่มีความเชื่อมโยงกันซึ่งเด็กจะต้องพัฒนาความสามารถเพื่อให้ผ่านพ้นแต่ละระยะ โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขปัจจัยและบริบทที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการ และผ่านการผสมผสานทุกมิติของการจัดการควบคุมโรคหืดเข้ากับการดำเนินชีวิต

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการการพัฒนาความชำนาญในการจัดการกับโรคหืดจากมุมมองของเด็กไทยวัยเรียน และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อช่วยให้เด็กที่เป็นโรคหืดสามารถพัฒนาความชำนาญในการจัดการกับโรคหืดได้ด้วยตนเอง ตามพัฒนาการและความสามารถของเด็ก

ลิขสิทธิ์สงวนลิขสิทธิ์โดยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved